

Mokřady z.s.

Popice 79, 586 01 Jihlava, IČO 22763198

www.mokrady.wbs.cz , DS: 9m3fcx5

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA

spolku Mokřady z.s.

2025

Jaromír Maštera

květen 2026

Činnost spolku Mokřady a jeho členů **byla v roce 2025 finančně podpořena** z dotačních programů Program péče o krajinu (MŽP), program Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (POPFK), Ochrana biodiverzity (ČSOP, MŽP a Lesy ČR s.p.), Rozvoj pozemkových spolků (ČSOP, MŽP), od Kraje Vysočina, města Jihlavy a od ČSOP prostřednictvím Nadace Veolia, z darů od několika dalších soukromých dárců a společností Alpiq a Accolade. **Děkujeme!**

Děkujeme též všem vlastníků pozemků, kteří nám **umožnili realizaci opatření** na svých pozemcích v roce 2025 – jmenovitě jde o města Jihlava, Rokycany, Jaroměřice nad Rokytnou a Jáchymov, městyse Kamenice u Jihlavy a Křižanov, obce Lavičky, Pozdeň, Kostelní Myslová, Hodice, Onomyšl, Nadějov, Bohuslavice, Pavlov u Stonařova a Skorkov, Státní pozemkový úřad, Český svaz ochránců přírody, Královskou kanonii premonstrátů na Strahově, AOPK ČR, Lesy ČR, Rybářství Lipnice a dále o 7 soukromých vlastníků pozemků.

Za dobrou **spolupráci děkujeme** zejména Gymnáziu Ad Fontes Jihlava, ČSOP Kulíšek a skupině Rokycanské mokřady, skupině go-offroad, Diakonii Českobratrské církve evangelické a mokřadnímu týmu dobrovolníků z ní vzešlých, Pobočce ČSO na Vysočině, ČSOP, ČSOP Jihlava, ČSOP Náměštské rybníky, městu Jihlava, ZŠ a MŠ Dušejov a společnostem Refugium a ADAPTO.space.

Viz též: <http://mokrady.wbs.cz/Spolupracujeme.html>

Foto na titulní straně:

Probíhající mozaikovitá seč na Lesnovských mokřadech. Foto Jaromír Maštera st.

Fotografie ve zprávě:

členové a spolupracovníci spolku Mokřady z.s.

Fotografie z dronu:

Tomáš Novák, Jaromír Maštera st.

Výroční zpráva spolku Mokřady z.s. 2025

Mgr. Jaromír Maštera

Jihlava, květen 2026

OBSAH:

1. ÚVOD	#	5
2. PŘEHLED ČINNOSTI V ROCE 2025	#	5
2.1 Záchranné transfery obojživelníků	#	5
2.2 Průzkumy a kontroly lokalit	#	6
2.3 Jednání s vlastníky, úřady a odborníky	#	7
2.4 Akce pro veřejnost, přednášky a dobrovolnické akce	#	7
2.5 Veřejná sbírka	#	11
2.6 Informační panely a zpřístupnění lokalit	#	11
2.7 Internetové stránky, sociální sítě a publikace	#	11
2.8 Ocenění naší práce	#	12
2.9 Praktická péče o mokřady a rybníky	#	13
2.9.1 Rančířovský Okrouhlík	#	14
2.9.2 Žleby (Pastouška)	#	14
2.9.3 Pístovské mokřady	#	15
2.9.4 Lesnovské mokřady	#	17
2.9.5 Hulišťata	#	19
2.9.6 Mokřad v Řehořově	#	20
2.9.7 Smrčkovské rybníky	#	20
2.9.8 VVP Rokycany	#	21
2.9.9 Mukařka	#	21
2.9.10 Kuchyňka	#	22
2.9.11 Hosovské rybníčky	#	23
2.9.12 Vílanecká střelnice	#	24
2.9.13 Vílanecké rašeliniště – Nový rybník	#	25
2.9.14 Železná dolina	#	25
2.9.15 Spálený rybník	#	26
2.9.16 V Seči	#	26
2.9.17 Henčovský les	#	27
2.9.18 Cihelna	#	28
2.9.19 Nadějovské nivy	#	28
2.9.20 U Budského lesa - Onomyšl	#	29
2.9.21 Ústrašinské mokřady	#	29
2.9.22 Ochoz	#	30
2.9.23 Mokřady u Hřešic	#	30
2.9.24 Dolní Bradlo	#	31
2.9.25 Mokřadní učebny Kalvárie a Skalka	#	31
2.9.26 Brejlovský rybník	#	32
2.9.27 Popický rybník	#	32
2.9.28 Hájkovský rybník	#	33

2.9.29	Hliniště	#	33
2.9.30	Koupaliště u Bohuslavic	#	34
2.9.31	Cihelna Chmeliště	#	34
2.9.32	Skřivánek	#	35
2.9.33	Otín - Pod vsí	#	36
2.9.34	Mokřad u Horní Vsi	#	36
2.9.35	Velká Ulišť	#	37
2.9.36	Klečanský mokřad	#	38
2.9.37	Na Mariánské	#	38
3. VÝSLEDKY PRÁCE 2025			# 39
4. VÝHLED NA DALŠÍ ROKY			# 60

1. ÚVOD

Spolek Mokřady z.s. (dále jen „Mokřady“) měl ve čtrnáctém roce své existence opět bohatou činnost. Spolek Mokřady organizoval a prováděl záchranné transfery obojživelníků, prováděl a organizoval průzkumy a kontroly svých lokalit, jednal s vlastníky, úřady a odborníky, realizoval několik přednášek a akcí pro veřejnost, provozoval internetové stránky s osvětovou funkcí, staral se o informační panely z předchozích let a instaloval nové a prováděl péči o řadu mokřadních lokalit (včetně rybníků), prostřednictvím svého pozemkového spolku.

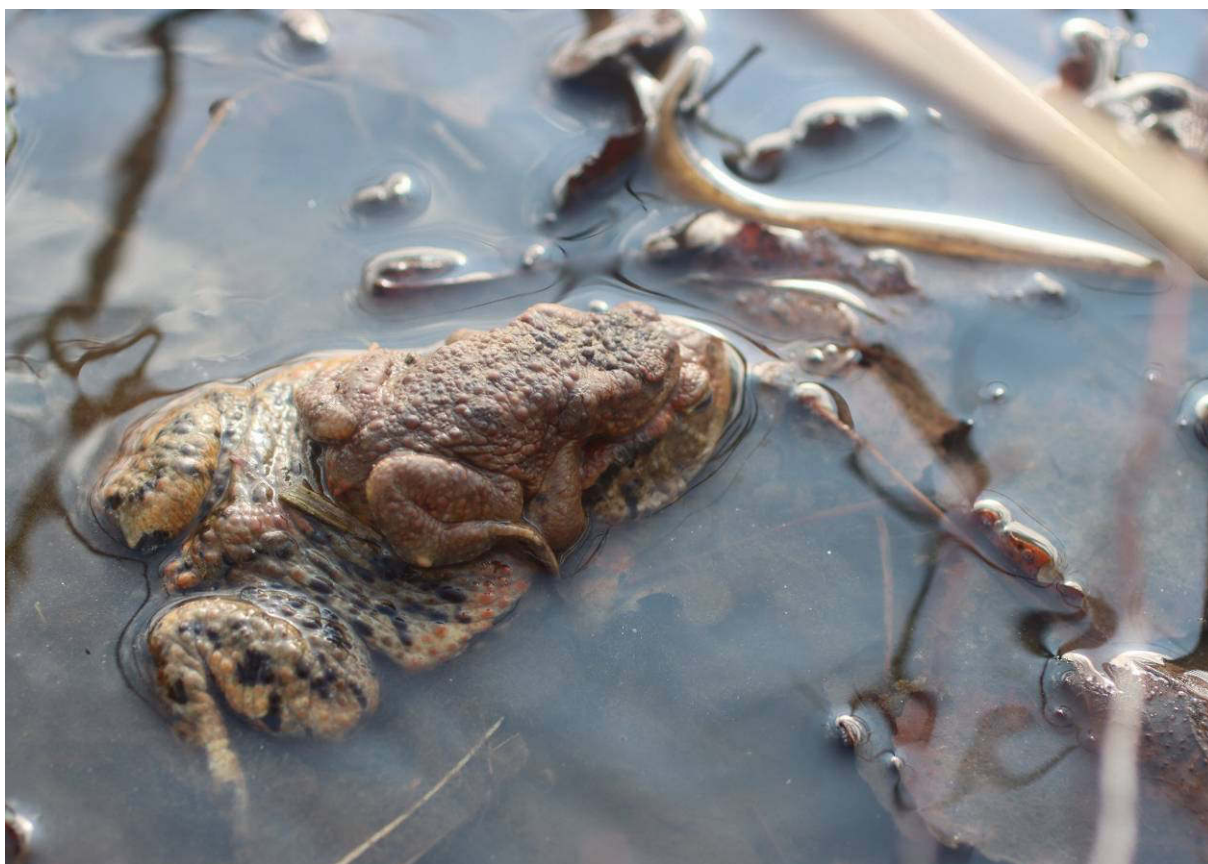
Celkem bylo letos na 39 zájmových lokalitách odpracováno nejméně 2 200 hodin a na realizaci se podílelo minimálně 100 lidí (členové, spolupracující organizace, školy a osoby, dobrovolníci, veřejnost). Spolek Mokřady měl na konci roku 2025 dvacet dva členů.

2. PŘEHLED ČINNOSTI V ROCE 2025

2.1 Záchranné transfery obojživelníků

Transfery u Svitáku:

Během čtrnáctých záchranných transferů u rybníka Sviták bylo v období 15.3. až 21.5. tohoto roku přeneseno celkem 1241 obojživelníků a plazů. Z celkového počtu se pak jednalo o 1077 ropuch obecných, 145 blatnic skvrnitých, 2 rosničky, 2 čolky obecné, 5 ještěrek živorodých, 3 ještěrky obecné, 1 „zeleného“ skokana, 6 skokanů hnědých. Akce proběhla ve spolupráci spolku Mokřady, ČSOP Jihlava a ZŠ a MŠ Dušejov, finančně realizaci podpořil ČSOP z programu Ochrana biodiverzity.

Obr. 1: Přes silnici přenesený pár ropuch obecných, nyní již v rybníku Sviták (duben 2025)

Transfery u Hojkova:

Během druhého záchranného transferu u Obecního rybníka bylo celkem v období 22.3. až 15.5. tohoto roku přeneseno 1316 obojživelníků a plazů. Z toho bylo 1260 ropuch obecných, 7 blatnic skvrnitých, 15 skokanů hnědých, 5 „zelených“ skokanů, 14 ještěrek obecných, 14 ještěrek živorodých a 1 slepýš. Zábrany jsou zčásti naváděcí, tedy část obojživelníků prošla volně. Akce proběhla ve spolupráci spolku Mokřady a ČSOP Jihlava, finančně realizaci podpořil Kraj Vysočina.

Obr. 2: Tým stavitelů dočasných zábran u Obecního rybníka u Hojkova (březen 2025)

2.2 Průzkumy a kontroly lokalit

Členové spolku Mokřady provádějí a organizují průzkumy lokalit každoročně ve třech úrovních. Jde o prvotní průzkumy lokalit, kde lokalitu hodnotí s ohledem na její význam a lokalizaci opatření, provádějí mj. fotodokumentaci a zkušební výkopy rýčem v případě plánování tůní a revitalizace. Dále jde o průzkumy a kontroly lokalit, kde provádějí namátkově v průběhu roku na starších i nových lokalitách sledování různých skupin organismů a pak také o namátkové průzkumy, které provádějí v průběhu vlastních managementových opatření.

Obr. 3: Průzkum tůní na Pístovských mokřadech (červenec 2025)

2.3 Jednání s vlastníky, úřady a odborníky a návrhy opatření

Stejně jako v předchozích letech jsme jednali v průběhu roku 2025 s různými vlastníky, úřady a odborníky. Jednání probíhala písemnou formou (převážná většina), osobními kontakty a společnými jednáními v terénu. S žádostmi o souhlasy s realizací opatření a dlouhodobějšími dohodami o užívání (výpůjčky, nájmy atd.) oslovujeme obce, města, stát i soukromé vlastníky. Tato významná činnost je prováděna členy Mokřadů částečně zdarma, na vlastní náklady.

Pro vlastníky jsme v několika lokalitách v roce 2025 navrhli opatření ke zlepšení vodního režimu a zvýšení biodiverzity – mj. lokality u Zvoníčкова a Stálkova.

Mezi významné aktivity patřila též pomoc ČSOP při přípravě projektu revitalizace rybníka V Seči.

2.4 Akce pro veřejnost, přednášky a dobrovolnické akce

V roce 2025 proběhlo celkem 23 akcí pro veřejnost a dobrovolnických akcí, které jsme buď zajišťovali, nebo se jich účastnili. Následuje přehled akcí:

leden 2025

- představení činnosti našeho spolku ve firmě Alpiq v Praze

březen 2025

- účast na celostátním setkání pozemkových spolků (ČSOP) na Šumavě
- odborná pomoc Richarda Kabelky s přípravou putovní výstavy k roku obojživelníků pro ČSOP – 5 posterů
- dvě přednášky Richarda Kabelky o obojživelnících v Pevnosti poznání UP Olomouc

duben 2025

- přednáška Jaromíra Maštery o obojživelnících v Havlíčkově Brodě (Přírodovědné centrum Nuselská)
- přednáška Richarda Kabelky o tůních pro ČSOP
- dobrovolnická akce ve spolupráci s jihlavským Gymnáziem Ad Fontes – ruční obnova dvou tůní a prořezávky v lokalitě Dolní Bradlo
- přednáška Richarda Kabelky o obojživelnících v informačním středisku Šargoun

květen 2025

- dobrovolnická akce ve spolupráci s firmou Accolade – ruční vyhloubení dvou drobných tůní (zemních přehrážek) na odvodňovacím kanálu, prořezávky dřevin a pokosení okolí tůní v lokalitě Na Mariánské u Jáchymova
- terénní exkurze ve spolupráci s ČSOP Jihlava na Hosovské rybníčky a Dolní Bradlo

červen 2025

- exkurze pro Adapterru (Nadace Partnerství) na Lesnovské mokřady
- exkurze pro Matěřskou školu na Lesnovské mokřady
- zajištění části odborné části programu na národním kole přírodovědné soutěže ČSOP Zlatý list v Lužických horách – Jaromír Maštera a Richard Kabelka
- dobrovolnická akce ve spolupráci s batelovskými skauty s exkurzí a pracemi v lokalitě Mukařka – úklid trávní hmoty

srpen 2025

- dobrovolnická akce ve spolupráci s firmou Alpiq – úklid pokosené hmoty z luk a ruční redukce vegetace z tůní v lokalitě Smrčkovské rybníky
- dvoudenní dobrovolnická akce s exkurzí a pracemi v lokalitě Lesnovské mokřady – úklid travní hmoty, prořezávky, redukce vegetace z tůní

září 2025

- dobrovolnická akce ve spolupráci s firmou Alpiq – úklid travní hmoty v lokalitě Budský les u Onomyšle
- dobrovolnická akce ve spolupráci s batelovskými skauty s pracemi v lokalitě Mukařka – úklid travní hmoty

říjen 2025

- online přednáška Jana Dvořáka o tůních pro ČSOP a pozemkové spolky

listopad 2025

- dobrovolnická akce s ČSOP v lokalitě Skřivánek
- přednáška Jaromíra Maštéry o mokřadech a dobrovolnická akce v rámci zoologického semináře AOPK na Skřivánku
- online přednáška Jana Dvořáka o spolku Mokřady na konferenci Praktická ochrana obojživelníků
- online přednáška Jaromíra Maštéry o mokřadech na přeshraničním kulatém stole s tématem Péče o půdu a krajinu

Obr. 4: Ukázka živočichů během exkurze pro jihlavskou MŠ na Lesnovské mokřady (červen 2025)

Obr. 5: Práce na Dolním Bradle společně s Ad Fontes (duben 2025)

Obr. 6: Dobrovolnická akce na Smrčkovských rybnících – úklid trávy a trhání orobince (srpen 2025)

Obr. 7: Exkurze na Lesnovské mokřady pro Adaptterru (červen 2025)

Obr. 8: Dobrovolnická akce na Lesnově – redukce nadměrné vegetace z tůň (srpen 2025)

2.5 Veřejná sbírka na mokřady

Od roku 2021 máme veřejnou sbírku na péči o mokřady. Tato sbírka byla schválena Krajem Vysočina v únoru 2021, na dobu neurčitou.

296317866 / 0300 je číslo našeho „dárcovského“ účtu v rámci povolené veřejné sbírky zaměřené na ochranu přírody a vhodnou péči o mokřady a přírodu jako celek.

2.6 Informační panely a zpřístupnění lokalit

V roce 2025 jsme prováděli pravidelnou údržbu stávajících panelů. Kosením jsme také udržovali přístupové stezky a okolí panelů. V některých lokalitách jsme vhodnou modelací zemních valů tůň vytvořili zpřístupnění části lokality pro veřejnost.

Na Lesnovské mokřady jsme přidali k hromadám přírodního materiálu cedulky „plazníky“.

Kromě klasických informačních panelů dále umísťujeme na lokalitách také jednoduché informační cedule pro veřejnost formátu A4. Zveme tímto všechny k návštěvě lokalit v naší péči!

Obr. 9: Nová cedulka k hromadě přírodní hmoty („plazník“) na Lesnovských mokřadech (květen 2025)

2.7 Internetové stránky, sociální sítě a publikace

Členové výboru spolku Mokřady provozují internetové stránky **www.mokrady.wbs.cz** a **www.obojzivelnici.wbs.cz**. Stránky spolku obsahují kromě přehledu našich aktivit i různé informace o mokřadech, tůňích, jsou zde k dispozici různé prezentace a literatura týkající se mokřadů, ochrany a péče o ně. Stránky obojživelníci ČR se snaží informovat o všem důležitém ohledně této velmi ohrožené skupiny živočichů. Dále má spolek Mokřady profily na několika sociálních sítích a průběžně zde zveřejňuje příspěvky.

www.mokrady.wbs.cz
www.obojzivelnici.wbs.cz

Facebook – <https://www.facebook.com/mokradyos>
 Instagram – https://www.instagram.com/mokrady_zs/
 LinkedIn – <https://cz.linkedin.com/company/mokrady-z-s>
 X – <https://x.com/MokradyZ73629>

2.8 Ocenění naší práce

V březnu 2025 jsme z rukou ministra životního prostředí, ředitele AOPK ČR a předsedy Rady AOPK převzali v aule ČZU v Praze Cenu Agentury ochrany přírody a krajiny ČR za počin v oblasti ochrany přírody a zadržení vody v krajině. Děkujeme a moc si toho vážíme!

Obr. 10: Převzetí Ceny AOPK ČR v aule ČZU v Praze (březen 2025)

2.9 Praktická péče o mokřady a rybníky

Spolek Mokřady se ve své činnosti zaměřuje zejména na **zadržení vody v krajině, zlepšování vodního režimu lokalit a podporu populací nejohroženějších druhů obojživelníků**, zejména pak kuňky ohnivé, kuňky žlutobřiché, čolka velkého, skokana ostronosého a ropuchy krátkonohé.

V roce 2025 členové spolku Mokřady prováděli potřebná opatření ve 39 lokalitách – Rančířovský Okrouhlík, Žleby (Pastouška), Pístovské mokřady, Lesnovské mokřady, Hulišťata, Mokřad v Řehořově, Smrčkovské rybníky, VVP Rokycany, Mukařka, Kuchyňka, Hosovské rybníčky, Vílanecká střelnice, Vílanecké rašeliniště – Nový rybník, Železná dolina, Spálený rybník, V Seči, Henčovský les, Cihelna, Nadějovské nivy, U Budského lesa – Onomyšl, Ústrašinské mokřady, Ochoz, Mokřady u Hřešic, Dolní Bradlo, Mokřadní učebny Kalvárie a Skalka, Brejlovský rybník, Popický rybník, Hájkovský rybník, Hliniště, Koupaliště u Bohuslavic, Cihelna Chmeliště, Skřivánek, Otín pod vsí, Mokřad u Horní Vsi, Velká Ulišť, Klečanský mokřad a Na Mariánské.

Na jedenácti lokalitách bylo prováděno pouze kosení, na ostatních šlo o více různých opatření nebo o jiná opatření než kosení. Péče o lokality (managementové zásahy) je v téměř všech případech zaštitěna akreditovaným pozemkovým spolkem Mokřady. Celkem bylo na zájmových lokalitách odpracováno v roce 2025 nejméně 2 200 hodin.

Činnost pozemkového spolku Mokřady (péči o mokřady) a jeho členů v roce 2025 finančně podpořilo zejména Ministerstvo životního prostředí prostřednictvím dotačních programů „Program péče o krajinu“ (PPK) a „Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny“ (POPFK), dále ČSOP v rámci Ochrany biodiverzity a Nadace Veolia, Kraj Vysočina, město Jihlava a dále také několik soukromých i firemních dárců. Děkujeme! Část prací na lokalitách v roce 2025 byla, podobně jako v minulých letech, prováděna členy spolku Mokřady zdarma, na jejich vlastní náklady.

Opatření na jednotlivých zájmových lokalitách prováděli členové a spolupracovníci našeho spolku, na některých lokalitách i ve spolupráci s veřejností. Všem tímto děkujeme! Děkujeme též majitelům pozemků, kteří nám umožnili realizaci těchto opatření!

Obr. 11: Obrazy zvířat vytvořené během kosení na Vílanecké střelnici (červenec 2025)

2.9.1 Rančířovský Okrouhlík (Rančířov)

O mokřady nad Rančířovským Okrouhlíkem se staráme od roku 2009. V letošním roce jsme zde za podpory Programu péče o krajinu (MŽP) a darů provedli mozaikovitě kosení na ploše cca 4500 m² (částečně šlo o 2 seče), prořezávky dřevin na ploše cca 50 m² a ruční redukci vegetaci tůně na ploše 30 m².

Obr. 12: Mozaikovitá seč v lokalitě Rančířovský Okrouhlík (červenec 2025)

2.9.2 Žleby (Pístov u Jihlavy)

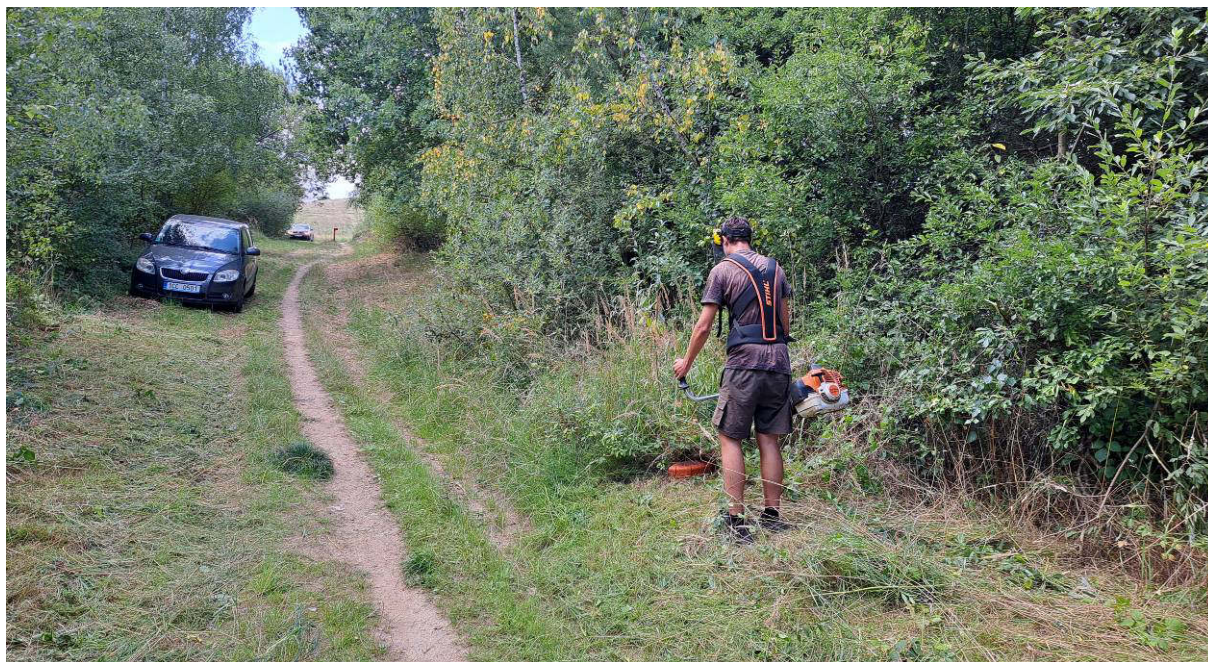
O lokalitu Žleby pečujeme od roku 2012. V letošním roce jsme zde za podpory programu Ochrana biodiverzity (ČSOP) a na vlastní náklady realizovali mozaikovitě kosení na ploše 1100 m² a likvidovali části dřeva z velkého topolu, který spadl při vichřici na silnici.

Obr. 13: Pokosená plocha v dolní části lokality Žleby (červenec 2025)

2.9.3 Pístovské mokřady (Pístov u Jihlavy)

O Pístovské mokřady se staráme již od roku 2008. V roce 2025 zde byly tak jako každý rok skupinou go-offroad na vlastní náklady prováděny řízené pojezdy offroadů. Pro tyto pojezdy jsme opět zajistili vytyčení cenných ploch, na vlastní náklady. Za finanční podpory programu Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (MŽP) jsme zde zrealizovali mozaikovitě kosení na ploše 2200 m² a strojní revitalizaci devíti tůní (velikosti 11-178 m²). Za podpory darů a na vlastní náklady jsme pak prováděli prořezávky dřevin a kosení v zarostlých okrajích cesty na celkové ploše cca 500 m², a také strojní stržení drnu na ploše cca 300 m² a tvorbu tří menších tůní do 20 m². Lokalita je v užívání Pobočky ČSO na Vysočině, spolek Mokřady je členem ČSO a o lokalitu se stará.

Obr. 14: Kosení okrajů cesty na Pístovských mokřadech (srpen 2025)

Obr. 15: Revitalizace „kyprejové tůně“ na Pístovských mokřadech (září 2025)

Obr. 16: Revitalizace menší tůně, s ponecháním ostrůvku původní lepší vegetace (září 2025)

Obr. 17: Prořezávka okrajů cesty na Pístovských mokřadech (prosinec 2025)

2.9.4 Lesnovské mokřady (Bedřichov u Jihlavy)

O Lesnovské mokřady pečujeme od roku 2013 (Kulatina a mokřady), resp. 2016 (Luční rybník a mokřady). V letošním roce jsme za podpory programu Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (MŽP) a darů a za vydatné pomoci Gymnázia Ad Fontes a dobrovolníků mozaikovitě pokosili louky o celkové výměře 6000 m², provedli prořezávky dřevin na celkové ploše 200 m² a ručně jsme zrevitalizovali 7 tůní – vytrhání orobince a jiné nadměrně rozrostlé vegetace, pročištění hráběmi.

Obr. 18: Prořezávka dřevin v přítokové části rybníka Kulatina (únor 2025)

Obr. 19: Úklid pokosené hmoty po kosení na Lesnovských mokřadech (červenec 2025)

Obr. 20: Ruční redukce orobince a rákosu z tůně na Lesnovských mokřadech (srpen 2025)

Obr. 21: Redukce nadměrně rozrostlého orobince z velké tůně v mokřadu nad Kulatinou (srpen 2025)

2.9.5 Hulišťata (Kostelní Myslová)

O lokalitu Hulišťata se staráme již od roku 2009. V roce 2025 jsme zde za finanční podpory od ČSOP a Nadace Veolia provedli prořezávky dřevin na celkové ploše 200 m², strojní stržení drnu v pískovně v rozsahu 430 m² a strojní revitalizaci a úpravu 4 tůní (velikosti 21-200 m²).

Obr. 22: Revitalizace velké tůně na Hulišťatech, vybudované v roce 2012 (listopad 2025)

Obr. 23: Stržení drnu v bývalé pískovně Hulišťata (listopad 2025)

2.9.6 Mokřad v Řehořově (Řehořov)

V Řehořově od roku 2017 pečujeme o malý mokřad nad rybníkem Dolňák. V letošním roce jsme zde za podpory darů opět provedli opakované ruční kosení na ploše 300 m².

2.9.7 Smrčkovské rybníky (Hodice)

O části mokřadů u Smrčkovských rybníků se staráme od roku 2017. V letošním roce jsme zde za finanční podpory Kraje Vysočina a z darů mozaikovitě pokosili mokřady na celkové ploše 700 m², provedli prořezávky dřevin na celkové ploše 200 m² a za pomoci firemních dobrovolníků (Alpiq) jsme zredukovali vodní vegetaci v tůňích – hlavně orobinec (plocha cca 100 m²).

Obr. 24: Kosení u největší tůně u Smrčkovských rybníků (červenec 2025)

Obr. 25: Vytrhávání orobince z tůně na Smrčkovských rybnících (srpen 2025)

2.9.8 VVP Rokycany (Rokycany)

O část bývalého vojenského prostoru u Rokycan pečujeme od roku 2016 s cílem podpory ohrožených druhů, zejména pak obojživelníků. V roce 2025 zde spolupracující ČSOP Kulíšek a Rokycanská offroad skupina prováděli kosení na celkové ploše cca 8000 m² a prořezávky náletových dřevin na více menších ploškách a obnovili zde dvě menší tůňe. V lokalitě také probíhaly řízené pojezdy offroadové techniky na ploše minimálně 5 ha a s tím spojené vytyčování.

Obr. 26: Zídka pro plazy a pomístně poježděná plocha ve VVP Rokycany (červen 2025)

2.9.9 Mukařka (Batelov)

O místy podmáčenou louku se studánkou a tůňemi na Mukařce se staráme od roku 2014. V letošním roce jsme zde za opět vydatné pomoci batelovských skautů a za finanční podpory Programu péče o krajinu (MŽP) a na vlastní náklady mozaikovitě pokosili louku na ploše 1400 m² – částečně proběhly 2 seče.

Obr. 27: Úklid pokosené hmoty po druhé seči na Mukařce (říjen 2025)

2.9.10 Kuchyňka (Hroznatín)

O mokřad v lokalitě Kuchyňka se staráme od roku 2020. V letošním roce jsme zde za podpory programu Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (MŽP) a ČSOP realizovali mozaikovitě kosení na ploše cca 1000 m², prořezávky dřevin na celkové ploše cca 100 m² s vytvořením zimoviště a strojně jsme zde vytvořili osmi tůň (velikosti 8-200 m²) a čtyř zemních přehrážek vyřadili z funkce nežádoucí odvodnění lokality a zlepšili tím vodní režim lokality.

Obr. 28: Usazování zpestřujícího prvku (mrtvé dřevo) do nové tůně na Kuchyňce (březen 2025)

Obr. 29: Bagrování posledních menších tůní na Kuchyňce (březen 2025)

2.9.11 Hosovské rybníčky (Hosov)

O Hosovské rybníčky soustavně pečujeme od roku 2017. V letošním roce jsme zde za pomoci darů, na vlastní náklady a za finanční podpory města Jihlavy prováděli opakované kosení hrází a mokřadů v celkovém rozsahu 1500 m², udělali jsme prořezávky dřevin v celkovém rozsahu 200 m², provedli výlov horního rybníka a opravili lávku u dolního rybníka. Do horního rybníka jsme zajistili osazení nového dřevěného požeráku.

Obr. 30: Výlov horního Hosovského rybníčku (říjen 2025)

Obr. 31: Oprava lávky u dolního Hosovského rybníčku (říjen 2025)

2.9.12 Vílanecká střelnice (Vílanec)

O části bývalé tankové střelnice Vílanec jsme pečovali v letech 2014-2021. V letošním roce jsme v lokalitě díky vstřícnosti nového majitele mohli zrealizovat další potřebné zásahy. Prostřednictvím ADAPTO.space jsme zde za podpory Operačního programu životní prostředí (MŽP) mozaikovitě pokosili plochy o celkovém rozsahu 8000 m² a provedli kácení náletu za účelem obnovy stepních biotopů v celkovém rozsahu 1500 m². Z pokácené dřevní hmoty bylo vytvořeno i několik zimovišť.

Obr. 32: Mozaikovitě kosení na Vílanecké střelnici (červenec 2025)

Obr. 33: Kácení a úklid skácených náletových dřevin na Vílanecké střelnici (prosinec 2025)

2.9.13 Vílanecké rašeliníště – Nový rybník (Vílanec)

V částech PR Vílanecké rašeliníště jsme realizovali opatření na obnovu vodního režimu a podporu obojživelníků již v letech 2020-2022. Od letošního roku se zde staráme o Nový rybník. Na podzim jsme zrealizovali výlov rybníka, ve kterém byla nežádoucí rybí obsádka (okoun aj.), dále jsme zde ve spolupráci se skauty pokosili hráz (cca 400 m²). Práce v lokalitě Nový rybník v roce 2025 byly provedeny na vlastní náklady a z části též z darů.

Obr. 34: Výlov Nového rybníka na okraji Vílaneckého rašeliníště (říjen 2025)

2.9.14 Železná dolina (Kamenice u Jihlavy)

O část mokřadů v Železné dolině pečujeme od roku 2015. V letošním roce jsme zde za podpory daru od firmy Alpiq ručně zrevitalizovali čtyři tůně (velikosti 4-38 m²) a mozaikovitě pokosili mokřady na ploše cca 500 m².

Obr. 35: Ruční revitalizace jedné z menších tůň v Železné dolině (květen 2025)

2.9.15 Spálený rybník (Srbeč)

V degradovaném mokřadu pod Spáleným rybníkem jsme za finanční podpory (daru) od firmy Accolade realizovali prořezávku dřevin v celkovém rozsahu 400 m² a strojně jsme zde vytvořili čtyři tůně o velikostech 35-294 m².

Obr. 36: Dokončování prací v lokalitě pod Spáleným rybníkem (prosinec 2025)

2.9.16 V Seči (Jersín)

O dolní rybník v lokalitě V Seči pečujeme od roku 2015. V letošním roce jsme zajišťovali za podpory darů a na vlastní náklady opakované kosení hráze v celkovém rozsahu 900 m², pomáhali s přípravou revitalizace rybníka a na podzim zajistili výlov (bohužel do rybníka se dostala početná obsádka okouna a candáta, zřejmě z horních rybníků), následovalo zimnění rybníka.

Obr. 37: Rybník V Seči dolní po dokončení výlovu – patrné jsou tůně z roku 2016 (říjen 2025)

2.9.17 Henčovský les (Henčov)

Na bývalých těžebních linkách v lese u Henčova jsme v roce 2025 za finanční podpory programu Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (MŽP) strojně vytvořili 13 tůní o velikostech 11-97 m² a strhli drn na ploše cca 200 m². Před vytvářením tůní bylo též potřebné uklidit z plochy klesť a vytrhat pařezy – ty byly následně použity jako prvky pro živočichy v tůních i mimo ně.

Obr. 38: Tvorba menších tůní na bývalých lesních linkách u Henčova (srpen 2025)

Obr. 39: Dokončování soustavy lesních tůní u Henčova (srpen 2025)

2.9.18 Cihelna (Příložany)

O mokřad pod rybníkem Cihelna se staráme od roku 2021. Za podpory programu Ochrana biodiverzity (ČSOP) jsme zde letos mozaikovitě pokosili louky (2 seče) na celkové ploše 1700 m².

2.9.19 Nadějovské nivy (Nadějov)

O malý mokřad pod Obecním rybníkem u Nadějova se staráme od roku 2012. V letošním roce jsme zde na vlastní náklady realizovali kosení v celkovém rozsahu cca 400 m². Za finanční podpory programu Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (MŽP) jsme pak strojně zrevitalizovali pět tůní v rozsahu 24-174 m² a provedli menší prořezávky dřevin v celkovém rozsahu 100 m².

Obr. 40: Revitalizace dvou tůní v Nadějovských nivách (říjen 2025)

Obr. 41: Dokončování obnovného zásahu v Nadějovských nivách (říjen 2025)

2.9.20 U Budského lesa (Onomyšl)

O mokřady u Onomyšle pečujeme od roku 2021. V letošním roce jsme zde za podpory programu Ochrana biodiverzity (ČSOP) a z darů a za pomoci firemních dobrovolníků (Alpiq) opět mozaikovitě pokosili mokřad na ploše cca 1000 m².

Obr. 42: Úklid pokosené hmoty v mokřadu u Budského lesa (září 2025)

2.9.21 Ústrašinské mokřady (Ústrašín)

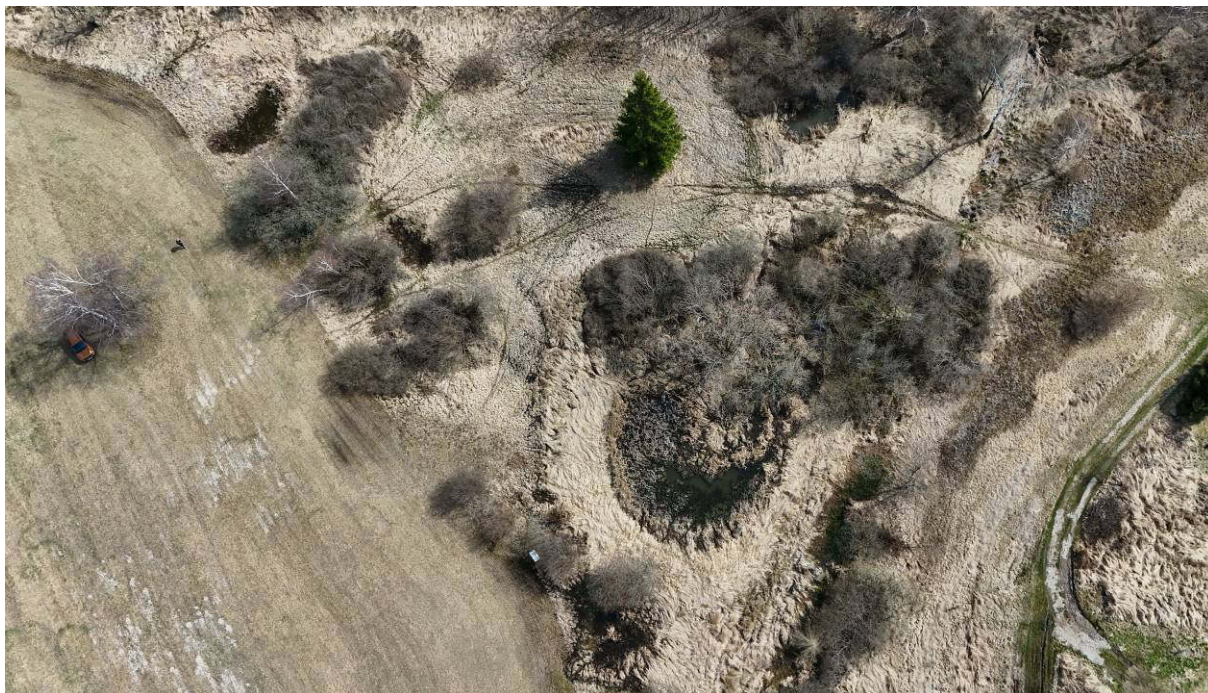
O část mokřadů u Ústrašinského rybníka se staráme od roku 2016. V letošním roce jsme za podpory programu Ochrana biodiverzity (ČSOP) a z darů mozaikovitě opět pokosili mokřady na celkové ploše 1200 m².

Obr. 43: Úklid pokosené hmoty nad Ústrašinským rybníkem (říjen 2025)

2.9.22 Ochoz (Olší nad Oslavou)

O mokřad pod Ochozem pečujeme od roku 2012. V letošním roce zde spolupracující subjekt (Ing. Jan Oulehla) zajistil mozaikovitě pokosení luk na ploše cca 3000 m² a za pomoci skautů zredukovali orobinec ze dvou tůní v rozsahu cca 30 m².

Obr. 44: Mozaikovitě pokosený mokřad pod Ochozem (duben 2025)

2.9.23 Mokřady u Hřešic – U Brůdku a Bakovský potok (Hřešice)

O mokřady v nivě Bakovského potoka u Hřešic pečujeme od roku 2015, o mokřady U Brůdku od roku 2018. V letošním roce jsme v obou lokalitách opět mozaikovitě pokosili mokřady u tůní na celkové ploše cca 4000 m² - na některých plochách šlo o dvě seče.

Obr. 45: Pokosený litorální porost v tůni i navazující mokřad u Bakovského potoka (březen 2025)

2.9.24 Dolní Bradlo (Hosov)

O mokřady u rybníka Dolní Bradlo pečujeme od roku 2013. V letošním roce jsme zde za podpory Kraje Vysočina a darů realizovali mozaikovitě kosení na ploše 2500 m². Společně s Ad Fontes jsme zde pak ručně obnovili 2 drobné tůňe a prořezali křoviny u těchto tůní (celková plocha zásahu cca 100 m²).

Obr. 46: Mozaikovitá seč v lokalitě Dolní Bradlo (srpen 2025)

2.9.25 Mokřadní učebny Kalvárie a Skalka (Jihlava)

Mokřadní učebnu u rybníka Kalvárie na Březinkách jsme vybudovali v roce 2016, mokřadní učebnu na Skalce pak v letech 2018-2019. V letošním roce jsme na Kalvárii na vlastní náklady opravili další část poválkového chodníku – výměna dvou fošen. Na Skalce jsem provedli výlov a vysbírání dřeva ze zátopy a uložení na zimoviště (dřevo tam bylo naházeno neznámo kým).

Obr. 47: Výlov rybníčku na Skalce (listopad 2025)

2.9.26 Brejlovský rybník (Křižanov)

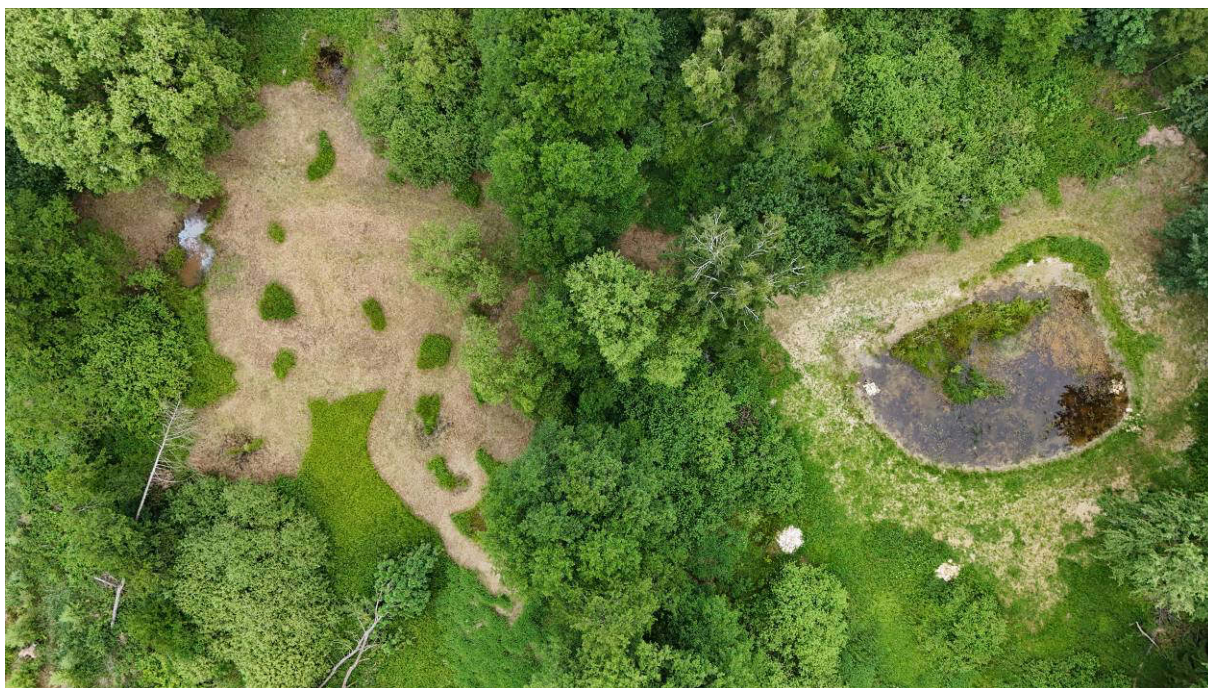
O mokřad pod Brejlovským rybníkem pečujeme od roku 2013. V letošním roce zde spolupracující subjekt (Ing. Jan Oulehla) zajistil mozaikovitě pokosení luk na ploše cca 700 m².

Obr. 48: Pokosená plocha u tůní pod Brejlovským rybníkem (květen 2025)

2.9.27 Popický rybník (Popice u Jihlavy)

O mokřady u Popického rybníka se staráme od roku 2010. V letošním roce jsme zde za podpory Programu péče o krajinu (MŽP) a na vlastní náklady realizovali mozaikovitě kosení na ploše 2200 m² a prořezávky dřevin na celkové ploše 200 m². Lokalita je z větší části v užívání Pobočky ČSO na Vysočině, spolek Mokřady je kolektivním členem ČSO a o lokalitu se stará.

Obr. 49: Mozaikovitě seč nad Popickým rybníkem (červenec 2025)

2.9.28 Hájkovský rybník (Srbeč)

O mokřad nad Hájkovským rybníkem pečujeme od roku 2023. V letošním roce jsme zde za finanční podpory ČSOP a na vlastní náklady provedli kosení na ploše cca 1000 m².

Obr. 50: Pokosené okolí tůně nad Hájkovským rybníkem (listopad 2025)

2.9.29 Hliniště (Pavlov u Stonařova)

O mokřad Hliniště na okraji obce Pavlov se staráme od roku 2015. V roce 2025 jsme zde na vlastní náklady realizovali kosení na ploše cca 500 m².

Obr. 51: Mozaikové kosení v mokřadu Hliniště (srpen 2025)

2.9.30 Koupaliště u Bohuslavic (Bohuslavice)

O koupaliště a jeho okolí v přírodní památce Koupaliště u Bohuslavic pečujeme od roku 2020. V letošním roce jsme zde za podpory darů a na vlastní náklady opakovaně pokosili okolí koupaliště (cca 400 m²) a provedli drobné prořezávky dřevin na celkové ploše 100 m².

Obr. 52: Pokosené okolí koupaliště u Bohuslavic (srpen 2025)

2.9.31 Cihelna Chmeliště (Chmeliště)

V roce 2025 jsme zahájili péči o bývalou cihelnu Chmeliště, která je vykoupena z Místa pro přírodu a již zde v předchozích 10 letech proběhly dva revitalizační projekty. V letošním roce jsme zde za podpory ČSOP provedli mozaikovitě kosení na ploše cca 500 m² a zahájili přípravy většího revitalizačního projektu.

Obr. 53: Dokončení mozaikovitě seče v cihelně Chmeliště (srpen 2025)

2.9.32 Skřivánek (Jiřín)

Lokalita Skřivánek byla nedávno vykoupena z Místa pro přírodu. V roce 2025 jsme zde ve spolupráci s ČSOP a Pobočkou ČSO na Vysočině realizovali část potřebných prací. I díky pomoci dobrovolníků a pracovníků AOPK (v rámci semináře) se zde podařilo zrevitalizovat prameniště pomocí několika zemních přehrázek a menších mělkých tůň na původním odvodňovacím kanálu, obnovit povrchový odtok z prameniště, pomocí dvou tůňek a odklonu vody bokem se podařilo spravit vodní režim v jiné části lokality a za pomoci bagrů jsme vytvořili tři nové tůně o velikostech 20-150 m². Také jsme malou část mokřadu pokosili (cca 400 m²) a s dobrovolníky provedli prořezávku dřevin u prameniště (300 m²). Finančně akci podpořil ČSOP a soukromí dárci.

Obr. 54: Dobrovolníci vyřazují z funkce odvodňovací kanál a tvoří tůňku (listopad 2025)

Obr. 55: Doplňování jílové přehrážky na odvodňovacím kanálu pod prameništěm (prosinec 2025)

2.9.33 Otín – Pod vsí (Otín u Stonařova)

Na odvodněném a zanedbaném mokřadu u Otína jsme v roce 2025 za podpory programu Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (MŽP) strojně vytvořili čtyři tůně o velikostech 36-293 m² na podporu zdejších obojživelníků.

Obr. 56: Dokončování tůní pod Otínem (říjen 2025)

2.9.34 Mokřad u Horní Vsi (Horní Ves)

V mokřadu v pastvinách u Horní Vsi jsme v roce 2025 zrealizovali dvě tůně o velikostech 69 a 230 m². Záměr byl podpořen v rámci programu Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (MŽP).

Obr. 57: Tvorba větší z tůní v mokřadu u Horní Vsi (září 2025)

2.9.35 Velká Ulišť (Kostelní Myslová)

U rybníka Velká Ulišť jsme realizovali opatření na podporu kuňky a dalších obojživelníků. Za finančního zajištění od Rybářství Lipnice jsme realizovali tři tůňe o velikostech 80-370 m² a několik mikrotůňí. Tůňe by nebylo možné vytvořit bez předchozího kácení a prořezávek náletových dřevin na celkové ploše 1800 m². Kácení bylo potřebné i kvůli žádoucímu prosvětlení tůňí a mokřadů. Z části dřevní hmoty jsme vytvořili zimoviště.

Obr. 58: Vytváření tůňe 80 m² na Velké Ulišti (listopad 2025)

Obr. 59: Vytváření největší protáhlé tůňe u rybníka Velká Ulišť (listopad 2025)

2.9.36 Klečanský mokřad (Velká Bíteš)

Na dlouhodobě neudržovaném mokřadu u Horního Klečanského rybníka jsem ve spolupráci s ČSOP Náměšťské rybníky zahájili v roce 2025 péči. Po předchozím vykácení ploch jsme zde strojně vytvořili tři tůň o velikostech 20-105 m². Realizace byla finančně podpořena z programu POPFKU, prostřednictvím ČSOP Náměšťské rybníky.

Obr. 60: Tvorba prostřední tůně na Klečanském mokřadu (únor 2025)

2.9.37 Na Mariánské (Jáchymov)

V částečně odvodněném mokřadu v osadě Mariánská jsme v roce 2025 za vydatné pomoci firemních dobrovolníků (Accolade) provedli drobnou prořezávku dřevin a vytvoření dvou menších tůňek (5 a 15 m²) na odvodňovacím kanálu s cílem zpomalení odtoku vody z prameniště. Okolí tůní jsme také pokosili na ploše 200 m². Realizace proběhla za podpory darů a na vlastní náklady.

Obr. 61: Dokončování tůní na odvodňovacím příkopu na Mariánské (květen 2025)

3. VÝSLEDKY PRÁCE 2025

Na následujících fotografiích jsou prezentovány vybrané záběry z některých lokalit, kde byla v roce 2025 prováděna managementová opatření a další zajímavé fotografie z jiných lokalit.

Obr. 62: Objev roku! Listonozi a žábřonožky letní jsou i na Pístovských mokřadech (srpen 2025)

Obr. 63: Jedna z menších tůní v lokalitě Kvášovec (leden 2025)

Obr. 64: Zrevitalizovaný mokřad U Turků u Žirova (leden 2025)

Obr. 65: Již několik let fungující zimoviště v Železné dolině u Kamenice (leden 2025)

Obr. 66: Rozliv potoka v Železné dolině (leden 2025)

Obr. 67: Nové tůň u Bakovského potoka u Hřešic (březen 2025)

Obr. 68: Zrevitalizovaná velká tůň u Popického rybníka (březen 2025)

Obr. 69: Zemní přehrážky na bývalém odvodňovacím kanálu u Kuchyňky (březen 2025)

Obr. 70: Mokřad Proutnice u Poděbrad 5 let po revitalizaci (březen 2025)

Obr. 71: Tůň ve východní části Pístovských mokřadů, kdysi zbudovaná ručně (duben 2025)

Obr. 72: Plnící se tůň na Klečanském mokřadu (duben 2025)

Obr. 73: Horní Hosovský rybníček (duben 2025)

Obr. 74: Snůšky skokana ostronosého na Hosovských rybníčcích (duben 2025)

Obr. 75: Zrevitalizovaná část tůně Na Dolech u stanoviště po pár letech (květen 2025)

Obr. 76: Největší tůň pod Ředkovským mlýnem, bohužel zasažena odpadní vodou (květen 2025)

Obr. 77: Porosty rdestu alpského v tůni nad Kulatinou na Lesnově (květen 2025)

Obr. 78: Kosatec sibiřský v bývalém VVP Rokycany (červen 2025)

Obr. 79: Ručně zrevitalizované drobná tůň na Lesnovských mokřadech (srpen 2025)

Obr. 80: Rašelinné jezírko Rosička (září 2025)

Obr. 81: Velká tůň nad Kulatinou po vytrhání orobince – porosty rdestu alpského byly zachovány (září 2025)

Obr. 82: Nové tůň u Horní Vsi se plní vodou (září 2025)

Obr. 83: Tůň v Nadějovských nivách krátce po revitalizaci (říjen 2025)

Obr. 84: Zrevitalizovaná pískovna v lokalitě Hulišťata (listopad 2025)

Obr. 85: Tůň na Pístovských mokřadech po revitalizaci (prosinec 2025)

Obr. 86: Právě dokončená tůň na Skřivánku s mrtvým dřevem a kameny v zátopě (prosinec 2025)

Obr. 87: Prameniště na Skřivánku po revitalizaci – stabilizaci pramenného oka (prosinec 2025)

Obr. 88: Tůňky na kanálu a odklon odtoku do strany – ruční revitalizace na Skřivánku (prosinec 2025)

Obr. 89: Tůňě u Nového rybníka u Louček pár měsíců po vybudování (leden 2025)

Obr. 90: Revitalizace odvodňovací strouhy na Hruškovci „stará“ 1,5 roku (leden 2025)

Obr. 91: Tůňe a revitalizace vodního režimu na Kuchyňce 2 měsíce po zásahu (květen 2025)

Obr. 92: Mozaikovitá seč na Lesnovských mokřadech (červenec 2025)

Obr. 93: Slunky obecné na výlovu na Hosovských rybníčcích – aktuálně chováme tuto vzácnou rybku i na Lesnovských mokřadech a Skalce (září 2025)

Obr. 94: Obnovené tůňe a pokosený mokřad v Železné dolině (červenec 2025)

Obr. 95: Slepyš křehký v hromadě travní hmoty na Rančířovském Okrouhlíku (červen 2025)

Obr. 96: Mozaikovitá seč na Vílanecké střelnici (srpen 2025)

Obr. 97: Lesní tůňe u Henčova se plní vodou (září 2025)

Obr. 98: Ještěrka živorodá na mokřadu na Mukařce (červen 2025)

Obr. 99: Zrevitalizované tůně na Pístovských mokřadech se po bouři hned naplnily (září 2025)

Obr. 100: Největší tůň u Nového rybníka u Louček pár měsíců po vybudování (duben 2025)

Obr. 101: Tůně, potůček a mez u Častotického rybníka po 1,5 roce (květen 2025)

Obr. 102: Zrevitalizovaná „kyprejová“ tůň na Pístov. mokřadech s kamenným prvkem (prosinec 2025)

Obr. 103: Kuňka ohnivá na mokřadu u Dolního Bradla (květen 2025)

4. VÝHLED NA DALŠÍ ROKY

I v dalších letech chceme navázat na dosavadní úspěšnou práci. Chceme nadále pokračovat v péči zejména o stávající lokality a chceme se také pokusit vyjednávat s vlastníky a úřady možnosti realizací opatření na dalších lokalitách v kraji Vysočina i jinde v ČR. Chceme se i nadále ve své práci zaměřovat zejména na podporu zadržení vody v krajině, zlepšování vodního režimu lokalit i větších částí krajiny a na podporu populací nejohroženějších druhů obojživelníků.

Chceme také pokračovat v pořádání akcí pro veřejnost, a to i se zapojením veřejnosti do prací (mj. terénní exkurze a dobrovolnické akce) a také v realizaci přednášek či besed.

Nadále chceme spravovat a rozvíjet naše obě internetové stránky a provozovat profily na sociálních sítích tak, aby obsahovaly co nejvíce kvalitních informací o obojživelnících, mokřadech, tůních a dostatek praktických informací o vytváření a péči o tyto významné biotopy v krajině.

